

СЕКЦІЯ «ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Бардовська Д.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Боднар О. А.**, к.е.н, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ДОХОДІВ БАНКУ

Актуальність теми обумовлена необхідністю забезпечення прозорості та надійності банківської діяльності в сучасних умовах глобалізації фінансових ринків і посилення регуляторного контролю. Банки відіграють ключову роль в економіці будь-якої країни, тому аналіз їх доходів є важливим інструментом оцінки фінансової стійкості та ефективності. Для проведення якісного аналізу доходів банку необхідне повне та достовірне інформаційно-правове забезпечення, яке включає правові норми щодо розкриття інформації, фінансової звітності та доступу до необхідних даних.

Зміни у законодавстві, що регулюють банківську діяльність, зокрема міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), впливають на способи отримання, збереження та аналізу фінансової інформації банками. Впровадження цифрових технологій також змінює характер обробки інформації та потребує відповідного регулювання.

Аналіз доходів банку є ключовим аспектом його фінансової діяльності, що дозволяє оцінити ефективність операцій та приймати обґрунтовані рішення. В умовах постійних змін у фінансовому середовищі та жорсткої конкуренції, важливим є не лише обробка даних про доходи, але й правове забезпечення, що гарантує прозорість, безпеку та відповідність нормативним вимогам. Інформаційно-правове забезпечення аналізу доходів банку охоплює юридичні норми, регуляції та інформаційні технології, які сприяють ефективному управлінню фінансовими ресурсами.

Одним із важливих аспектів, на який слід звернути увагу, є те, що інформаційні технології в банках представлені різними інформаційними системами та застосовуються в різних сегментах системи управління. Згідно з теорією ризик-менеджменту, інформаційна система управління ризиками визначається як «сукупність засобів, методів, процедур і персоналу, які забезпечують зберігання, обробку та своєчасне формування точних і якісних масивів даних для звітування, аналізу, моделювання та ухвалення управлінських рішень щодо управління ризиками» [1, с. 15].

Отже, ефективне інформаційно-правове забезпечення управління ризиками в банках є ключовим фактором для досягнення стабільної та надійної банківської діяльності. Створення дієвих інформаційних систем у межах ризик-менеджменту сприяє підвищенню керованості ризиків, забезпеченню оперативної та достовірної оцінки, а також ефективному використанню великих обсягів даних для прийняття

оптимальних рішень. Інтеграція інноваційних підходів, таких як стрес-тестування та хеджування ризиків, дозволяє банкам підвищувати свою стійкість до зовнішніх викликів і досягати довгострокових стратегічних цілей.

Інформаційно-правове забезпечення аналізу доходів банку можна визначити як сукупність правових норм, актів та інформаційних систем, які регулюють збір, обробку, зберігання та передачу інформації про доходи. Це включає в себе законодавство про банківську діяльність, захист персональних даних, а також інформаційні технології, що забезпечують автоматизацію процесів.

Згідно з Законом України "Про банки і банківську діяльність", банки зобов'язані вести облік своїх доходів та витрат у відповідності до визначених стандартів, що сприяє підвищенню прозорості їх фінансових звітів [2].

Правове забезпечення аналізу доходів банків регулюється рядом нормативно-правових актів, серед яких:

1. Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" визначає основи діяльності фінансових установ, включаючи банки, та їх обов'язки щодо звітності та інформаційної прозорості [3].
2. Національні стандарти бухгалтерського обліку та Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які регламентують порядок формування фінансових звітів, що містять інформацію про доходи банків.

Дотримання цих норм забезпечує не лише законність операцій, але й надійність фінансових звітів, що є важливим для інвесторів та регуляторів.

Сучасні інформаційні технології відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективності аналізу доходів банків. Впровадження автоматизованих систем управління та аналітики дозволяє швидше обробляти великі обсяги даних, що, в свою чергу, підвищує точність та оперативність аналізу.

Розвиток банку в умовах ринкової економіки визначається його стратегічними цілями та завданнями. У зв'язку зі змінами у внутрішньому та зовнішньому середовищах, для успішної реалізації стратегії банку необхідно постійно коригувати свою ринкову поведінку і створювати гнучку та адаптивну систему управління, яка є ключовим фактором забезпечення прибутковості та конкурентоспроможності. Управлінські механізми змінюються, підвищуються вимоги до облікової інформації, зокрема її гнучкості, аналітичності, об'єктивності та оперативності [4, с. 87].

У процесі управління доходами банку важливо вирішувати такі завдання, як регулярний аналіз фінансових показників для визначення основних джерел доходів і витрат з метою оптимізації фінансових потоків, розробка стратегії управління доходами з урахуванням прогнозу ринкових умов і змін у потребах клієнтів, встановлення конкурентоспроможних тарифів і ставок для залучення нових клієнтів та утримання існуючих, виявлення й оцінка ризиків, пов'язаних із кредитуванням та інвестиційною діяльністю, з метою запобігання втратам, регулярна оцінка структури активів і пасивів для підвищення ефективності використання капіталу, а також розробка і впровадження нових фінансових продуктів, які відповідають потребам клієнтів і тенденціям ринку [5].

Успішне управління доходами банку значною мірою визначається ефективністю його організаційного забезпечення, яке включає взаємопов'язані структурні служби та підрозділи. Інтеграція системи управління доходами з загальною організаційною структурою банку є ключовим фактором для зниження управлінських витрат і забезпечення координації дій. Це, в свою чергу, сприяє

підвищенню комплексності та ефективності контролю реалізації управлінських рішень. Отже, належна організація та інтеграція структур управління є критично важливими для досягнення стратегічних цілей і забезпечення стабільності та прибутковості банківської діяльності.

Сучасні інформаційні технології сприяють значному підвищенню ефективності аналізу доходів банків. Впровадження автоматизованих систем управління дозволяє швидко обробляти великі обсяги даних, що знижує ймовірність помилок і підвищує точність фінансових звітів.

ERP-системи (Enterprise Resource Planning) є прикладом програмних рішень, що інтегрують всі фінансові показники в єдину інформаційну платформу, забезпечуючи більш ефективний аналіз. Завдяки використанню таких систем банки можуть швидше реагувати на зміни в економічному середовищі та забезпечувати конкурентоспроможність.

Інформаційно-правове забезпечення аналізу доходів банків є важливим елементом їхньої діяльності. Якісне правове регулювання, разом із впровадженням сучасних інформаційних технологій, забезпечує прозорість та ефективність фінансових операцій. Проте існуючі виклики потребують уваги та своєчасного реагування з боку банківських установ та регуляторних органів.

Систематичний аналіз доходів банку, що ґрунтується на наявних інформаційних системах і законодавчих нормах, сприяє: оптимізації фінансової діяльності – завдяки якісному аналізу, банки можуть виявляти ефективні канали доходів і зменшувати витрати; прогнозуванню фінансових результатів – використання сучасних інформаційних технологій дозволяє створювати аналітичні моделі, що підвищують точність прогнозів.

Отже, інформаційно-правове забезпечення є важливим фактором, що сприяє підвищенню ефективності аналізу доходів банку та забезпеченню їх стабільного розвитку в умовах сучасних економічних викликів. Розвиток інформаційних технологій і вдосконалення нормативно-правової бази сприятимуть зростанню конкурентоспроможності банківських установ та їх здатності адаптуватися до змін у ринковому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Краснова І. В., В. В. Лавренко, М. С. Щеглюк. Інформаційне забезпечення системи управління ризиками в банках. *Sciences of Europe* 99 (2022): 14-19.
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001, № 5-6, ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 26.11.2024).
3. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2023, № 3-4, ст.10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення: 26.11.2024).
4. Особливості організації управлінського обліку в банках України / Л. В. Джулій, Л. М. Білорусець, Л. В. Ємчук, Н. В. Бочуля. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4, т. 1. С. 86-89.
5. Будревич К.О. Формування власного капіталу банку та шляхи збільшення його доходності – Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». *Національний авіаційний університет*. Київ, 2024. 58 с.